

ikke kan være Mulighed for at gaa til Indrømmelserne med Hensyn til Nordslesvig, førend Danmark har deltaget i Krigen paa tysk Side. Det vil med andre Ord sige, at da svarer han netop paa det Spørgsmaal, som Instruksen stiller til ham: Vil Tyskland betale Danmarks militære Tilslutning med Indrømmelser med Hensyn til Nordslesvig? Og han svarer, at dette lader sig ikke gøre, og føjer saa for øvrigt stadig nogle Bemærkninger til om, at det, det kommer an paa, er jo overhovedet ikke en saadan Konvention mellem Staterne, men det er blot Visheden om, hvorledes Danmark vil stille sig, og saa er det heldigt tillige at have nogle Underhaandsaftaler mellem Stabene. Men naar det ærede Medlem nu sagde, at Danmarks Neutralitet opretholdtes ved alle disse Udtalelser, maa jeg paa det bestemteste fastholde, at naar man har sagt til den ene Part: Under visse Forhold er vi villige til Afslutning af Militærkonvention med eder, og naar man har sagt til den ene Part: Hvis vi ikke kan holde os udenfor Krigen, saa stiller vi os ved eders Side, saa er det hverken ubetinget Neutralitet eller ligelig Neutralitet, saa er man i Strid med den Politik, som den Gang forkyndtes som det danske Folks Neutralitetspolitik, og som ogsaa det ærede Medlem offentlig overfor den danske Befolkning stod som Talsmand for. Og Erkendelsen deraf ligger jo fra det ærede Medlems Side i disse Ord, som man kan trække frem og tilbage, saa meget det skal være, men som man ikke kan forandre Karakteren af, disse Ord, at det gjaldt om at meddele General Moltke, at der skulde stærke Ting til for at faa Danmark bort fra den strenge Neutralitet. Dér siger det ærede Medlem nu: Det betyder alt sammen, at jeg har sagt til General Moltke, at saa kunde det ikke ske, for der skulde jo stærke Ting til. Nej, hvis det ærede Medlem vilde have talt klart og tydeligt og ikke svaret tvetydigt overfor Tyskland, saa maatte han, hvis dette var hans Opfattelse, kort og godt have sagt: Det lader sig ikke gøre, vi kan ikke forlade den Neutralitetspolitik, som Danmark har samlet sig om. Se, hvis det ærede Medlems Politik var blevet fulgt, hvis den havde faaet Svar fra tysk Side, saa skulde der jo det til, at Sagen skulde have været forelagt den danske Rigsdag, og jeg vil da spørge det ærede Medlem: Hvis han den Gang havde offentliggjort denne Instruks i Danmark, hvis han den Gang havde gjort Rede overfor Rigsdagen eller overfor det

danske Folk for en Politik af den Karakter, som der her har været Tale om, tror det ærede Medlem da, at han fra nogen som helst Side havde fundet nogen som helst Tilslutning dertil? Er det ærede Medlem ikke ganske overbevist om, at selv den første Meddelelse blot til nogle faa Repræsentanter for de forskellige Partier øjeblikkelig vilde være blevet mødt med den mest afgjorte Indsigelse, med den mest afgjorte Erklæring om, at en saadan Politik, tvetydig overfor den ene Part og farlig overfor den anden Part, vilde det danske Folk ikke være med til.

Formanden: Folketingsmanden for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

J. C. Christensen: Nej, selvfølgelig har jeg heller ikke kunnet sige synderligt nyt i denne Sag, thi denne Sag foreligger jo fuldt belyst, dels gennem Militærkommissionen og dels gennem, hvad der senere er skrevet eller talt om den, og jeg har ikke andre Midler end Ministeren til at skaffe Oplysninger til Veje. Ministerens Paastande er stadig de samme. Stadig paastaar han, at det, jeg har villet, er, at jeg vilde indgaa en Overenskomst med Tyskland, som forpligtede Danmark, og som skaffede os visse Fordele. Men det er jo ikke Tilfældet; det kan ikke nytte, at Ministeren bliver ved at fastholde det, for det er frit opfundet. Det er en Forstaaelse af Instruksen, som ikke ligger i den, og som Moltke heller ikke lagde ind i den. Det kan dog ikke nytte at lukke Øjnene for, hvad der virkelig er sket, og hvad der er kommet ud af det hele. Det, vi ønskede herhjemme fra, det, jeg arbejdede for i denne Sag, var, at Danmark skulde indtage en ligelig og ubetinget Neutralitet, og intet andet, og andet har jeg ikke arbejdet for nogen Sinde, hverken offentlig eller privat. Men jeg tvivler ikke om, at hvis man paa det Tidspunkt havde kastet Instruksen ud, og navnlig, hvis man paa det Tidspunkt havde haft den højtærede Forsvarsminister til at forklare og fortolke Instruksen, saa vilde det have voldt Skade her i Landet. Det er der ikke Tvivl om. Man ser, at nu efter 12—14 Aars Forløb, uagtet Forholdene har artet sig, som de har, og uagtet Tyskland har forstaaet Instruksen paa den af mig anførte Maade, saa søger man nu at benytte den paa en saadan Maade. Hvad vilde saa ikke være sket, hvis den var blevet